

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu			Kod ECTS
Teoria przekładu			9.4.0493
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Języka Niemieckiego i Translatoryki			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia germańska	forma	niestacjonarne (zaoczne)
		moduł	translatoryczna
		specjalnościowy	wszystkie
specjalizacja			
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Katarzyna Lukas, profesor uczelni; dr Marta Turska; dr hab. Agnieszka Haas, profesor uczelni; dr Izabela Olszewska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład		20 godzin - udział w zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		35 godzin - lektury, rozwiązywanie testów kontrolnych z treści bieżących wykładów;	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		20 godzin - przygotowanie do egzaminu i sam egzamin.	
Liczba godzin		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
Wykład: 20 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		- niemiecki w wymiarze 70.00%	
		- polski w wymiarze 30.00%	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) - Indywidualne rozwiązywanie testów i zadań dotyczących treści wykładów - Wykład konwersatoryjny - Wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		- rozwiązywanie testów kontrolnych z treści bieżących wykładów - egzamin pisemny (dłuższa wypowiedź pisemna / rozwiązanie problemu)	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Egzamin w semestrze 3 ma formę pisemną i dotyczy treści wykładów oraz samodzielnie przeczytanych lektur (patrz: „Treści programowe” i „Wykaz literatury”). Kryteria oceny pracy egzaminacyjnej to poprawność merytoryczna i językowa wypowiedzi. Ocena z egzaminu ustalana jest na podstawie: <ul style="list-style-type: none">pracy egzaminacyjnej (70%)wyników rozwiązywanych w toku semestru zadań i testów kontrolnych (30%)	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	Egzamin pisemny	Obserwacja wypowiedzi studentów nt. tekstów przeznaczonych do dyskusji	Obserwacja wypowiedzi studentów nt. analizowanych przypadków translatorskich	Ocena indywidualnie rozwiązywanych testów kontrolnych dotyczących treści wykładów
Wiedza				
K_W01	+	+	+	
K_W04	+	+	+	+
K_W07	+	+	+	+
K_W14	+	+	+	+
Umiejętności				
K_U04	+	+	+	+
K_U05	+		+	+
K_U10	+	+	+	+
K_U15	+	+	+	+
K_U17		+	+	+
K_U18		+	+	+
Kompetencje społeczne				
K_K01		+	+	+
K_K02		+	+	+
K_K05		+	+	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

Zaliczenie przedmiotów z I roku: „Wstęp do literaturoznawstwa” i „Wstęp do językoznawstwa”.

B. Wymagania wstępne

Znajomość języka niemieckiego na poziomie pozwalającym osiągnąć założone efekty.

Cele kształcenia

Celem wykładu jest wprowadzenie studentów w podstawy problematyki przekładu (pisemnego i ustnego) jako specyficznego działania językowego i pośrednictwa międzykulturowego. Student ma uzyskać świadomość złożoności zjawiska przekładu i jego uwarunkowań językowych i kulturowych, a także interdyscyplinarnego charakteru badań nad przekładem. Student ma wykształcić świadomość specyfiki różnych rodzajów tłumaczonych tekstów oraz konieczność dostosowania strategii i metod translatorskich do charakteru tekstu wyjściowego, oczekiwań i możliwości recepcyjnych odbiorców docelowych.

Treści programowe

Definicje przekładu jako specyficznego działania językowego oraz komunikacji interkulturowej. Typy tłumaczeń – podział wg technik (symultaniczne, konsekutywne, a vista) i sytuacji (środowiskowe, sądowe, konferencyjne). Specyfika zawodu tłumacza. Problem ekwiwalencji. Przekładalność i nieprzekładalność tekstów w zależności od ich rodzaju oraz uwarunkowań językowych i pozajęzykowych (kontekst kulturowy). Strategie przekładu: adaptacja vs. egzotyzacja. Bariery systemowe w procesie tłumaczenia: słowotwórstwo, frazeologizmy, archaizmy, rodzaj gramatyczny, aspekt czasownika.

Wykaz literatury**A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):****A.1. wykorzystywana podczas zajęć i A.2. studiowana samodzielnie przez studenta**

- Agnieszka Haas (2005): Granice krytyki przekładu, w: Recepcja. Transfer. Przekład. Oblicza recepcji. T.3, pod red. Jana Koźbiała, Warszawa, s. 117-13.
- Joanna Krzemińska-Krzywda (2008): Kulturowe aspekty przekładu sloganów reklamowych z języka niemieckiego na polski. W: Piotr Fast, Przemysław Janikowski (red.): Odmienność kulturowa w przekładzie. Katowice-Częstochowa, s. 243-258.
- Katarzyna Lukas (2010): Zwischen Information und Ästhetik. Zur Gestaltung von Werbetexten im Polnischen und Deutschen aus übersetzungsdidaktischer Perspektive, w: „Studia Germanica Gedanensia” 23 (2010), s. 127-145.
- Katarzyna Lukas (2004): System ekwiwalencji w przekładzie literackim. O dwóch niemieckich tłumaczeniach „Pana Tadeusza”, (w:) „Pamiętnik Literacki” XCV, 2004, z. 1, s. 119-137.
- Małgorzata Łukasiewicz: Pięć razy o przekładzie. Kraków, Gdańsk 2017 (rozdział II: Sztambuch tłumacza).
- Beate Sommerfeld: Problemfelder der literarischen Übersetzungsanalyse. Lehr- und Übungsbuch für Studierende und Lehrende der Translationswissenschaft. Poznań 2016 (rozdział: „Ein kleiner Brauner bitte” – Kulturspezifika in der Übersetzung literarischer Texte, s. 52-65).

- Małgorzata Tryuk: Przekład ustny środowiskowy. Warszawa 2006.
- Katharina Reiß: Texttyp und Übersetzen. W: Tejze: Grundfragen der Übersetzungswissenschaft. Wiener Vorlesungen. Hg. von Mary Snell-Hornby und Mira Kadric. Wien 2000, s. 81-91.
- Katharina Reiß: Textsorten, Textsortenkonventionen und Übersetzen. W: Tejze: Grundfragen der Übersetzungswissenschaft. Wiener Vorlesungen. Hg. von Mary Snell-Hornby und Mira Kadric. Wien 2000, s. 92-105.

B. Literatura uzupełniająca

- Urszula Dąmbaska-Prokop (red.): Mała encyklopedia przekładoznawstwa. Częstochowa 2000.
- Werner Koller: Einführung in die Übersetzungswissenschaft. Heidelberg, Wiesbaden 2008.
- Krzysztof Lipiński: Mity przekładoznawstwa. Kraków 2004.
- Katarzyna Lukas, Izabela Olszewska, Marta Turska (red.): Translation im Spannungsfeld der "cultural turns". Frankfurt am Main (et al.) 2013.
- Alicja Pisarska, Teresa Tomaszewicz: Współczesne tendencje przekładoznawcze. Poznań 1996.
- Mary Snell-Hornby et al. (red.): Handbuch Translation. Tübingen 2003.

Wykaz literatury będzie każdorazowo uzupełniany/aktualizowany przez prowadzącego zajęcia.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W01, K_W04, K_W07, K_W14 K_U04, K_U05, K_U10, K_U15, K_U17, K_U18 K_K01, K_K02, K_K05	K_W01, K_W04, K_W07, K_W14 Student: <ul style="list-style-type: none"> • zna specyfikę przedmiotową i metodologiczną teorii przekładu oraz rozumie jej znaczenie wśród nauk humanistycznych i w procesie kształtowania kultury (K_W01); • zna i rozumie wybrane terminy z zakresu wiedzy o przekładzie (typy tłumaczeń, rodzaje tłumaczenia ustnego, ekwiwalencja, przekładalność/nieprzekładalność, adaptacja/egzotyzacja) (K_W04); • ma uporządkowaną i zaawansowaną wiedzę szczegółową obejmującą wybraną terminologię, elementy teorii i metodologię translatoryczną, z zakresu uwarunkowań pracy tłumacza oraz jego odpowiedzialności zawodowej (K_W07); • zdaje sobie sprawę z różnorodności źródeł informacji (K_W14); • ma świadomość kompleksowej natury języka, złożoności zjawiska ekwiwalencji między tekstami wyjściowymi a docelowymi oraz jej uwarunkowań kulturowych i historycznych (w parze językowej polski : niemiecki) (K_W14).
	Umiejętności K_U04, K_U05, K_U10, K_U15, K_U17, K_U18 Student: <ul style="list-style-type: none"> • zna i potrafi korzystać z metod i narzędzi badawczych typowych dla translatoryki (K_U04); • umie zidentyfikować problem przekładowy: potrafi zanalizować tekst wyjściowy, wskazać dominantę translatorską, określić źródło potencjalnej nieprzekładalności bądź przeszkody w tłumaczeniu (K_U04); • umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze nieodchowne w pracy tłumacza (K_U05); • potrafi wykorzystać w praktyce zdobyte informacje nt. organizacji zawodowych tłumaczy oraz możliwości dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego (K_U05); • posiada umiejętność merytorycznego uzasadniania własnych decyzji translatorskich (K_U10); • potrafi krytycznie wykorzystać elementy poznanych teorii przekładu, formułować wnioski oraz komunikować je zlecającym i docelowym odbiorcom wykonanego tłumaczenia (K_U10); • zna język niemiecki na poziomie B1+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (K_U15); • potrafi odpowiednio planować i określać priorytety służące realizacji określonego przez siebie, wraz z innymi lub przez innych zadania (wykonania tłumaczenia) (K_U17); • potrafi współpracować z innymi studentami w ramach zadań zespołowych i projektów, np. wspólnego przygotowania tłumaczenia pisemnego (K_U17); • rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i doskonalenia warsztatu tłumacza, aktywnej działalności i podtrzymywania kontaktów w lokalnym i ogólnopolskim środowisku tłumaczy (K_U18).
	Kompetencje społeczne (postawy)

K_K01, K_K02, K_K05

Student:

- ma świadomość swojej wiedzy i swoich umiejętności językowych i translatorskich (K_K01);
- podchodzi krytycznie do odbieranych i pozyskiwanych treści, m.in. do ekwiwalentów tłumaczeniowych i tekstów paralelnych dostępnych w internecie (K_K01);
- potrafi ocenić, kiedy do wykonania tłumaczenia specjalistycznego potrzebna jest wiedza eksperta z danej branży (K_K02);
- potrafi nawiązać kontakty i zwrócić się o pomoc do specjalistów, instytucji, zlecniodawcy przekładu oraz do innych tłumaczy (K_K02);
- ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie i propagowanie dziedzictwa kulturowego Europy, w tym przekładów literatury powszechnej (K_K05);
- ma świadomość znaczenia tego dziedzictwa dla zrozumienia aktualnych wydarzeń społecznych i kulturalnych (K_K05).

Kontakt

katarzyna.lukas@ug.edu.pl